

på flugt, kan vende tilbage, også vende tilbage til et selvstyrende Kosovo, sådan som det må være målet. Vi tror, at midlerne til at nå de mål, er de midler, som jeg her har angivet, og som også ligger i forlængelse af det, som udenrigsministeren har redegjort for i dag. Her ligger vi fuldstændig på linje.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg vil gerne takke ordførerne repræsenterende et stort flertal her i salen for den opbakning, der dagen igennem har været til hovedretningsslinjerne i den redegørelse, som jeg fremlagde ved starten af debatten. Det er et godt grundlag for regeringens videre arbejde i forhold til Folketinget.

Jeg har først nogle bemærkninger, som er fælles bemærkninger til hr. Søren Søndergaard og hr. Holger K. Nielsen. Der har været en diskussion om, hvorvidt den serbiske leder, præsident Milosevic, er blevet styrket. Det har hr. Søren Søndergaard og hr. Holger K. Nielsen hævdede.

Må jeg begynde med en lidt mere langsigtet betragtning. Hvis vi ser tilbage over de sidste ti år, er det helt indiskutabelt, at hr. Milosevic er stærkt svækket. Han er langsigtet svækket i forhold til sine naboer.

Slovenien, tidligere republik i Jugoslavien, er et lille fremgangsrigt land, en af de førende kandidater til at indtræde i EU, kandidat også til NATO-medlemskab.

Kroatien er et land, hvor genopbygningen er i gang. Der er fred i Kroatien. Det er ikke problemløst, det ved vi alle, men genopbygningen er i gang.

I Bosnien-Hercegovina er der ikke krig. Genopbygningen er også i gang her. Sarajevo, symbolet på Bosniens ødelæggelse, er i dag en by, der er ved at finde sig selv igen efter megen lidelse.

Serbien derimod er jo i umådelig dårlig stand økonomisk og socialt. Investeringer gennemføres ikke. Der kommer slet ikke udenlandske investeringer ind. Hvem vil investere i et sådant miljø? Politisk er Serbien isoleret, uden at der er nogen udsigt til forbedring. Deres medlemskab af OSCE er eksempelvis suspenderet. Militært er Serbien svækket, og hvad Serbien ikke er, det bliver de. Serbien har været en ministormagt på Balkan i militær henseende. Også det står Serbien til at sætte over styr.

Mestertaktikeren Milosevic har sat sit eget land årtier tilbage. Det anser jeg ikke for at

være en styrkelse af Serbien her og nu. Som hr. Jørgen Estrup var inde på det, kan der måske blive en støtte, men på det lange sigt er der ingen tvivl om efter min mening, at han har spillet hasard med sit eget land og sit eget folk.

Det er beklageligt. Jeg tror, ingen skal ønske sig, jeg gør i hvert fald mindst af alle, at Serbien skal efterlades som et varigt underudviklet hjørne af Balkan og af Europa. Det vil ikke være til lykke for nogen. Jo før vi kommer ud af den isolering, som Milosevics regering har anbragt Serbien i, jo bedre.

Det er blevet påstået her i dagens løb både af hr. Holger K. Nielsen og af hr. Søren Søndergaard, at det var en provokation, når man i Rambouilletaftalen sådan skulle have åbnet døren på vid gab for NATO i Serbien. Det er ikke rigtigt. Den militære styrke som forudset i Rambouilletaftalen tager sigte på at implementere selve aftalen om selvstyre i Kosovo. Derudover må den militære styrke have mulighed for adgang til logistik i Serbien, det siger sig selv, og kunne bevæge forsyninger også igennem serbisk territorium for at kunne eksistere. Men det betyder ikke, at styrkerne ville få en hovedfunktion i selve FRY. Det var jo ikke meningen, og det er efter min mening en fejlslænsning af indholdet af Rambouilletaftalen.

Jeg må sige, at både på dette punkt og på det punkt, der vedrører forhandlingsmulighederne, synes jeg, at både hr. Søren Søndergaard og hr. Holger K. Nielsen gik meget langt i retning af at optræde som forsvarere for den serbiske linje. Det var, som om det var vigtigt for både hr. Holger K. Nielsen og hr. Søren Søndergaard at fremstille dette her som undskyldende momenter. Og det forstår jeg ikke. I den forhandlings-situation, der lå, og som jo ikke er en ny forhandlings-situation, men som har været bearbejdet i måneder og år, var forhandlingsmulighederne udtømt, da serberne i modsætning til kosovoalbanerne ikke ville skrive under.

Det er min bedste vurdering, at sådan forholdt det sig. Det var ikke til at se andet for sig end en fortsat langstrakt forhandlings-situation, samtidig med i øvrigt at serberne jo var i færd med at gennemføre deres overgreb. For det skete jo samtidig, og vi ved, at da forhandlingerne i Rambouillet og Paris brød sammen, var der over 300.000 kosovoalbanere på flugt, før bombardementerne startede.

Nu er hr. Svendal her ikke i dag; ham har jeg jo tidligere diskuteret Kosovo med, men jeg blev ærlig talt noget chokeret i går, da jeg i en